

ความเป็นมาของปัญหา

ประชากรเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในทุกระบบเศรษฐกิจ ประเทศใดที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ แต่ขาดแคลนแรงงานมนุษย์ที่จะนำทรัพยากรเหล่านั้นมาคิดเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เป็นสิ่งอุปโภคบริโภคได้ ทรัพยากรเหล่านั้นย่อมจะไร้ความหมาย ไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด ตรงข้ามประเทศใดที่มีประชากรที่ใ้ได้รับการศึกษาอบรม มีความรู้ ความสามารถ แม้จะขาดทรัพยากรธรรมชาติก็สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ ดังนั้น การพัฒนาประชากรของชาติ เพื่อสร้างสมแรงงานมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงให้แก่ประเทศ กวดยการใ้การศึกษาจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศย่อมขึ้นอยู่กับความเจริญทางเศรษฐกิจ ทางการปกครอง วัฒนธรรม และการศึกษา อาจกล่าวสรุปได้ว่ารากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เป็นผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาของประชากรในชาติ การพัฒนาในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชาตินั้น จำเป็นที่จะต้องวางรากฐานการศึกษาแก่พลประชากรของชาติ ให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุด เทาที่จะทำได้เสียก่อน

การใ้การศึกษาแก่ประชากรของประเทศนั้น อาจจะทำได้ในสองระบบใหญ่ ๆ คือ การใ้การศึกษาในระบบโรงเรียน และการใ้การศึกษานอกระบบโรงเรียน การใ้การศึกษาทั้งสองระบบนี้ มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เนื่องจากเป็นการใ้การศึกษาแก่ประชานทุกเพศทุกวัยทั่วประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาในระบบโรงเรียนน่าจะได้รับพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข เป็นพิเศษ เพราะได้ดำเนินการอย่างจริงจังและกว้างขวาง ใ้ทรัพยากร และงบประมาณในการจัดการศึกษาเป็นจำนวนมาก

การจัดการศึกษาของไทยแบ่งตามหลักสูตร พ.ศ. 2503 ออกเป็น 4 ระดับ คือ อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เฉพาะระดับประถมศึกษาซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เป็นระดับการศึกษาที่มีจำนวนผู้เรียนมากที่สุด คณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้รายงานไว้ในปี พ.ศ. 2520 จะมีนักเรียนทุกระดับการศึกษาประมาณ 6.82 ล้านคน แต่ในจำนวนนี้จะเป็นนักเรียนประถมศึกษาถึงประมาณ 7.71 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 87.41 ของนักเรียนทั้งหมด¹ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประถมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับคนส่วนใหญ่ของประเทศ และมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุด เพราะเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้และพัฒนาขั้นมูลฐาน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติในระดับสูงขึ้นไป การประถมศึกษา นับว่าเป็นรากฐานของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หากการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าสมบูรณ์อย่างเต็มที่แล้ว ก็ย่อมจะส่งผลไปถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้มีความก้าวหน้าตามไปด้วย ซึ่งหมายถึงว่า การมัธยมศึกษาจะได้เป็นกำลังสำคัญในด้านการพัฒนากำลังคนระดับกลางของประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเอง เพราะการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้เรียนจะได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพ การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีงาม ตลอดจนการฝึกการเผชิญและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยการวิเคราะห์หาวิธีที่รอบคอบเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเติบโตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นกำลังสำคัญของชาติอย่างสมภาคภูมิ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ถ้าจะดูว่าประเทศ

¹ คณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 281.

โดยมีมาตรฐานการครองชีพอยู่ในระดับสูงหรือต่ำ ก็ให้ดูจากการศึกษาภาคบังคับ และ
 ขณะนี้ ได้มีผู้พบว่า การศึกษาในระดับประถมศึกษาช่วยสร้างกำลังคนที่ให้ประโยชน์
 แก่สังคมมากที่สุด ถึงผลงานวิจัยของ มาร์ค เบลาก์ (Mark Blaug) ที่ได้ศึกษา
 คนควาเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับ (Social rate of return)
 จากการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของประชาชนในประเทศไทย ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้¹

ระดับการศึกษา	อัตราผลตอบแทนสังคม (%)
ประถมศึกษาตอนต้น	20
ประถมศึกษาตอนปลาย	14
มัธยมศึกษาสามัญ	10
มัธยมศึกษาอาชีววะ	8
อุดมศึกษา	7

ในรายการผลการจัดการศึกษาประจำปีของกระทรวงมหาดไทย ได้กล่าว
 ถึงการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาว่า การจัดการศึกษา

¹ รั้งสรรพค์ ชนะพรพันธุ์, ทัศนะทางการศึกษา (กรุงเทพฯ นคร :
 สำนักพิมพ์เคล็คไทย, 2513), หน้า 201.

เบื้องต้นสำหรับทวยราษฎรหรือที่เรียกว่าการศึกษาประชาชนนั้น ได้เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2451 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมาในปี พ.ศ. 2464 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้น เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2464 ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของพลเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญว่า เด็กทุกคนไม่ว่าชายหรือหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 7 ขวบบริบูรณ์ ต้องอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาจนอายุ 14 ปีบริบูรณ์ การศึกษาในโรงเรียนประชาบาลเป็นการให้เปล่าไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน หรือค่าอื่นใดเลย และจัดตั้งตำรวจตรีศึกษาขึ้นคอยตรวจตราให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วถึงกัน¹

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาและแผนการศึกษาชาติในระยะต่อมา และใน พ.ศ. 2503 สภาการศึกษาแห่งชาติได้ปรับปรุงแผนการศึกษาชาติใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับประถมศึกษาดังนี้

1. การประถมศึกษามุ่งหมายจะสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการอบรมขั้นมูลฐาน อันเป็นทางนำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติ แบ่งออกเป็นสองประโยคคือ ประโยคประถมศึกษาตอนต้น 4 ชั้น และประโยคประถมศึกษาตอนปลาย 3 ชั้น
2. ระบบโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการศึกษาเบื้องต้นที่ทุกคนควรศึกษา โดยทั่วไปพึงได้รับ อาจจัดสอนประโยคประถมศึกษาตอนต้นและประโยคประถมศึกษาตอนปลายรวมในโรงเรียนเดียวกัน หรือแยกกันก็ได้
3. การศึกษามากับบังคับใจแก่การศึกษาที่มีกฎหมายบังคับให้ทุกคนควรศึกษาทุกคนเรียนอยู่ในโรงเรียนจนกว่าจะพ้นเกณฑ์บังคับ²

¹กรมการปกครอง, การศึกษาประชาบาล 2519 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2519), หน้า 2.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 7.

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 ได้ใช้มาจนถึง พ.ศ. 2520 จึงได้มีการ
 แผนการศึกษาชาติใหม่ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญและขอแตกต่างจากแผนการศึกษาชาติ
 พ.ศ. 2503 ในแง่ของการศึกษาระดับประถมศึกษา คือ

1. แบ่งการศึกษาก่อเป็น 4 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ
 ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา
2. การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้เด็กมีความรู้
 ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความ
 สามารถประกอบอาชีพตามควรแก่กำลังและความสามารถได้ และสามารถดำรงตน
 เป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. การจัดสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หันจัดเป็นตอนเดียวตลอด ระยะเวลา
 เรียนประมาณ 6 ปี
4. การศึกษาภาคบังคับคือ การศึกษาที่มีกฎหมายบังคับให้ทุกคนเรียน
 อยู่ในโรงเรียนจนกว่าจะพ้นเกณฑ์บังคับ การกำหนดอายุเข้าเกณฑ์การศึกษาระดับ
 ของ ดินแต่ละแห่งจะกำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น และความพร้อม
 ของเด็กในแต่ละท้องถิ่น แต่ต้องไม่บังคับเข้าเรียนก่อนอายุ 6 ปีบริบูรณ์ และไม่
 ต่ำกว่าอายุครบ 8 ปีบริบูรณ์

รัฐพึงเร่งรัดจัดการศึกษาระดับตามแผนนี้ให้ทั่วทุกท้องถิ่น¹

ในสมัยของรัฐบาลปรีภวดี ซึ่งมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี
 ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ เห็นควรโอนการจัด
 การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาไปให้ท้องถิ่นดำเนินการ หลังจากที่เคยโอนโรงเรียน
 ประถมศึกษาในเขตเทศบาลให้แก่เทศบาลต่าง ๆ ไปแล้ว ในปี พ.ศ. 2497 เป็นบาง

¹ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : สำนัก
 พิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520), หน้า 6-11.

ส่วน และไอโคโนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลให้แก่เทศบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2506 ต่อมาในวันที่ 1 ตุลาคม 2509 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติ โอนโรงเรียนประชาบาลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ยกเว้นโรงเรียนประถมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการสงวนไว้เป็นโรงเรียนปรับปรุง ซึ่งเหตุผลในการโอนการศึกษาประชาบาลครั้งนั้นนอกจากเพื่อเป็นการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้พ้นจากสภาพที่ล้าหลังในคานเด็กเข้าเรียนโดยไม่ทั่วถึง เพราะขาดโรงเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และขาดแคลนครู ก็คือ

1. รัฐบาลต้องการกระจายอำนาจการบริหารงานรูปต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาซึ่งแต่เดิมมาดำเนินการโดยส่วนกลาง ให้ไปอยู่กับท้องถิ่นตามคัลลองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. ต้องการให้ท้องถิ่นและประชาชน เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาประชาบาล เพราะท้องถิ่นและประชาชนย่อมทราบปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ในส่วนกลาง

3. งบประมาณของรัฐบาลที่นำมาใช้จ่ายในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ สำหรับใช้จ่ายในการให้การศึกษแก่เด็กในระดับประถมศึกษา ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงปีละ 3.96 % (ในขณะนั้น) หากให้ท้องถิ่นและประชาชน เข้ามารจัดการศึกษาก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลด้วยทางหนึ่ง¹

โดยที่การจัดการศึกษาประชาบาลในปัจจุบัน รัฐได้มอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จัดตั้งส่วนการศึกษา และหมวดการศึกษาอำเภอขึ้น เพื่อมีหน้าที่บริหารงานการศึกษาของท้องถิ่นในจังหวัดและอำเภอนั้น โดยแยกออกจากที่ศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ ดังนั้นจึง

¹ กรมการปกครอง, การศึกษาประชาบาล 2519 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2519), หน้า 11.

จำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นประจำในส่วนและหมวดการศึกษาดังกล่าว
วัตถุประสงค์เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง โดยมีเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
เป็นส่วนของตนเองโดยไม่คงยึดตัวจากส่วนราชการอื่น ทั้งนี้ได้มีการแต่งตั้งเจ้า
หน้าที่ชั้นเอกในตำแหน่งหัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัดที่ราชอาณาจักฯ แต่งตั้งเจ้า
หน้าที่ชั้นโทในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนการศึกษาและหัวหน้าหมวดการศึกษา รวม
250 คน¹

เนื่องจากการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยตั้งแต่
โลกดวามาแล้ว และโดยเหตุที่ปัจจุบันหัวหน้าหมวดศึกษามีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ
และเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารการศึกษาประถมศึกษาในระดับอำเภอ การประ-
ถมศึกษาจะเจริญก้าวหน้าหรือมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับบริหาร
การศึกษาของหัวหน้าหมวดการศึกษา ในอันที่จะดำเนินการ จัดการให้บูรรวมงาน
ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครู ประชาชน ในชุมชนนั้น ๆ รวมทั้งผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
ของใคร่ส่วนทำให้การศึกษาประถมศึกษาบังเกิดผลสูงสุดและพัฒนาอย่างเต็มที่ ดังนั้น
หัวหน้าหมวดการศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพในการบริหารการศึกษาเป็น
อย่างดี มีความรู้ ความสามารถสูง ซึ่งจะทำให้การศึกษาในอำเภอที่ตนรับผิดชอบ
เจริญก้าวหน้า ครบถ้วนหากหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอใดหย่อนสมรรถภาพ
หรือมีสมรรถภาพในการบริหารการศึกษาน้อย การศึกษาในอำเภอนั้นย่อมคอยตามไป
คอย ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของหัวหน้าหมวดการศึกษา และมีความสนใจ
เป็นอย่างมาก จึงได้เสนอเพื่อทำการศึกษาในเรื่อง "บทบาทของหัวหน้าหมวดการ
ศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคเหนือ"

¹กรมการปกครอง, การศึกษาประชากร 2519 (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2519), หน้า 25.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดการศึกษาในการบริหารงานเกี่ยวกับ การมีความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ
2. เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดการศึกษาในภาคเหนือ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้าหมวดการศึกษา และหัวหน้าส่วนการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานของหัวหน้าหมวดการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะหัวหน้าหมวดการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทย
2. การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเฉพาะงานหลักที่หัวหน้าหมวดการศึกษารับผิดชอบอยู่ในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยเรื่อง "บทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ" นี้เป็นการสำรวจและศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่มคือ หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ
2. จำนวนหัวหน้าส่วนการศึกษาที่ใช้เป็นประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ หัวหน้าส่วนการศึกษาในภาคเหนือของประเทศไทย ทั้งหมดซึ่งมีจำนวนเพียง 17 คนเท่านั้น

3. การวิจัยครั้งนี้จำกัดอยู่แต่เพียงบทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษา

4 ประการคือ

- 3.1 บทบาทที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน
- 3.2 บทบาทที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
- 3.3 บทบาทที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
- 3.4 บทบาทที่เกี่ยวกับการบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ

นิยามของคำที่ใช้ในการวิจัย

1. หัวหน้าส่วนการศึกษา หมายถึง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางการศึกษา ทั่วประเทศระดับจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ๆ¹
2. หัวหน้าหมวดการศึกษา หมายถึง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางการศึกษา ทั่วประเทศระดับอำเภอในสวนอำเภอต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้าราชการส่วนจังหวัด²
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง หน่วยปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ทั่วประเทศของจังหวัดนั้น ๆ³
4. ครูใหญ่ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

¹บรรณสิทธิ์ สดับแสง, "บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด", คู่มือผู้บริหาร (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ส.พยุ่งพงศ์, 2515), หน้า 403.

²เรื่องเดียวกัน.

³เรื่องเดียวกัน.

5. บทบาท หมายถึง หน้าที่หรือเงื่อนไขที่จะต้องกระทำ และบรรดาสิทธิต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมตำแหน่ง¹

6. ภาคเหนือ หมายถึง จังหวัดต่าง ๆ 17 จังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทย คือ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน ตาก อุตรดิตถ์ สุโขทัย น่าน พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ ลำปาง กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ อุทัยธานี และ พะเยา

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

1. จะเป็นประโยชน์ต่อหัวหน้าหมวดการศึกษา ให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของการบริหารการศึกษา
2. จะทำให้หัวหน้าหมวดการศึกษาทราบถึง ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
3. เป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการปรับปรุงการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
4. จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของหัวหน้าหมวดการศึกษาในภาคเหนือ
5. จะเป็นประโยชน์ต่อครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดการศึกษาดียิ่งขึ้น

¹ วิทยุ สาร, บทบาทของศึกษาธิการจังหวัด (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2512); หน้า 7.

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานการศึกษาประจำภาคขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคเหนือ 17 จังหวัด โดยแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1.1 หัวหน้าส่วนการศึกษาทั้งหมดในภาคเหนือ
- 1.2 หัวหน้าหมวดการศึกษาทั้งหมดในภาคเหนือ
- 1.3 ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รอยละ 15

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัย เอกสาร หนังสือ รายงาน และบันทึกการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาประถมศึกษา แบบสอบถามแยกออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของหัวหน้าหมวดการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ค้นคว้ารวบรวมจาก เอกสาร หนังสือ และบันทึกการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
- 3.2 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดส่งไปโดยทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม โดยการหาการรอยละ

4.2 วิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานการศึกษาประจำภาคทั้ง 4 ด้าน
ของหัวหน้าหมวดการศึกษา ตามตารางวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการ
ทางสถิติเปรียบเทียบข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.)

5. ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

- บทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ข้อจำกัดของการวิจัย นิยามคำที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มประชากร
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และลำดับชั้น
ในการเสนอข้อมูล
- บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาประจำภาค บุคลากรผู้มีหน้าที่จัด
การศึกษาประจำภาค การแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ
ของหัวหน้าหมวดการศึกษา และบทบาทของผู้บริหารการศึกษาใน
การบริหารการศึกษา 4 ด้าน
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประชากร
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การ
วิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ